

PERSMEDEDELING VAN JO VANDEURZEN,

VLAAMS MINISTER VAN WELZIJN, VOLKSGEZONDHEID EN GEZIN

31 januari 2013

Sturing in handen van persoon met een handicap en meer zorggarantie

Decreet Persoonsvolgende Financiering goedgekeurd

De Vlaamse Regering keurde vandaag het decreet Persoonsvolgende Financiering goed. “Met die goedkeuring wordt meer zorggarantie geïnstalleerd en komen personen met een erkende handicap en zorgnood, een stap dichterbij om de sturing van hun leven zelf in handen te nemen. Dit was hun uitdrukkelijke vraag in het VN-verdrag over de rechten van personen met een handicap”, aldus minister Vandeurzen.

Met deze goedkeuring zet de Vlaamse Regering opnieuw een heel belangrijke stap in de richting van het realiseren van een recht op zorg en ondersteuning en het vraaggestuurd organiseren van die zorg en ondersteuning.

Bij het begin van deze legislatuur stond de Vlaamse Regering voor een grote uitdaging: binnen een budgettair moeilijke context een oplossing vinden voor het fenomeen van “de wachtlijst” in de sector Personen met een handicap. Verder schaven aan het huidige systeem kon geen afdoend antwoord meer bieden: een drastische ingreep was absoluut noodzakelijk.

Met de definitieve goedkeuring van het decreet Persoonsvolgende Financiering kunnen we definitief komaf maken met de enigszins achterhaalde en verouderde organisatie van de zorg en ondersteuning voor personen met een handicap en een nieuw, dynamisch ondersteuningslandschap uittekenen waarbij de persoon met een handicap en de mensen die hem omringen centraal staan.

Dit decreet bevat geen holle woorden of vage principes, maar een nieuwe, concrete aanpak voor de zorg en ondersteuning van personen met een handicap, gedragen door gebruikers én aanbieders, en bovendien vandaag al in een aantal situaties in praktijk gebracht.

Het decreet vertrekt van vier uitgangspunten:

- 1) Een basisondersteuningsforfait voor elke persoon met een erkende handicap en ondersteuningsnood***

Wie een erkende handicap én een vastgestelde ondersteuningsnood heeft, heeft in 2020 **recht op basisondersteuning**. Dat wordt een forfaitair bedrag per maand. Het bedrag zal uitgekeerd worden via het systeem van de zorgverzekering. Toegegeven, het is een forfaitair (en dus beperkt) bedrag,

maar het is alvast een enorme verandering ten opzichte van de huidige situatie: nu komt men terecht op de zogenaamde wachtlijst, zonder meer, zonder een vorm van ondersteuning.

De persoon met een handicap kan vrij over het bedrag beschikken om zijn noodzakelijke zorg in te kopen en moet over de besteding geen extra verantwoording afleggen. Men kan er dus ook bv. dienstencheques mee kopen, of gezinszorg, tolkenuren of nog: het persoonlijk aandeel betalen van de handicapspecifieke ondersteuning die rechtstreeks toegankelijk gemaakt is.

Dit impliceert ook **dat blijvend geïnvesteerd wordt** in het voorzien van voldoende capaciteit van het **reguliere en van het handicapspecifieke** rechtstreeks toegankelijke ondersteuningsaanbod.

De basisondersteuning komt bovenop de tegemoetkomingen waarop men eventueel recht heeft vanuit het federale bestuursniveau.

2) Ondersteuningsplan: cash of voucher

Personen met een handicap die meer ondersteuning nodig hebben –intensiever, frequenter, gespecialiseerder- dan wat gerealiseerd kan worden met het basisondersteuningsforfait en het rechtstreeks toegankelijke aanbod, zullen een gepersonaliseerd aanbod van ondersteuning kunnen organiseren. Wat de persoon met een handicap juist nodig heeft aan ondersteuning zal gebaseerd zijn op een **ondersteuningsplan** dat men, eventueel met de hulp van een gespecialiseerde dienst, opmaakt. Daarin bepaalt men hoe men zijn leven als persoon met een beperking (of als ouders voor een minderjarige kind met een beperking) wil inrichten. Er wordt nagegaan wat men zelf, samen met zijn omgeving, wil opnemen aan ondersteuning. Men gaat na op welke ‘gewone’ beschikbare diensten men een beroep wil en kan doen (kinderopvang, gezinszorg...) en tenslotte wordt in dat plan duidelijk welke ondersteuning vanuit het VAPH nodig is. Uiteraard is dat plan geen statisch iets, maar kan het evolueren door allerlei omstandigheden.

Als een persoon met een handicap in aanmerking komt voor de ondersteuning vanuit het VAPH, maak hij **een keuze: ofwel een cash budget** waarmee hij zelf ondersteuning kan organiseren (uitgaven moeten verantwoord worden) **of een voucher**, d.w.z. dat een persoon met een handicap met een vergunde dienstverlener of voorziening mag overeenkomen dat die zal instaan voor de ondersteuning. Hij hoeft zich in dat geval geen zorgen te maken over de continuïteit van de zorgverlening of allerlei administratieve verplichtingen. Ook een combinatie van beide is mogelijk.

Deze vorm van ondersteuning (cash of voucher) is uiteraard niet cumuleerbaar met het basisondersteuningsforfait. Wat mogelijk is met het basisondersteuningsbudget, blijft wel mogelijk met het persoonsvolgende budget voor niet rechtstreeks toegankelijke zorg en ondersteuning.

3) Consequent verder zetten van het groeipad

In de nieuwe regeling zal de Vlaamse Regering bij de start van de legislatuur **het groeipad voor dit aanbod moeten vastleggen**. Dat is belangrijk, want we moeten ons ervan bewust zijn dat het beschikbaar budget niet volstaat om alle huidige en toekomstige vragen onmiddellijk te beantwoorden.

De systeemwijziging, die ook een meer optimale inzet van de huidige beschikbare middelen voor de sector personen met een handicap impliceert, in combinatie met een aangehouden groeipad maakt het realistisch te denken dat we tegen 2020 geen schrijnende ‘wachtlijsttoestanden’ meer zullen kennen.

4) Een persoonsvolgend financieringssysteem

De ommezwaai naar een persoonsvolgende financiering heeft grote gevolgen. Zowel het basisondersteuningsforfait als het cashbudget of de voucher zijn 'persoonsvolgend'. D.w.z.: ze kleven als het ware aan de persoon met een beperking en volgen die. Ook een minderjarige, meerderjarig wordt is er geen onderbreking en geen onzekerheid meer omdat de persoon met een beperking uit het stelsel handicapspecifieke ondersteuning van minderjarigen naar het stelsel voor meerderjarigen moet evolueren. Ook als een meerderjarige persoon die enkel ondersteuning overdag nodig had, door een wijziging in zijn situatie ook bijkomend nood heeft aan verblijf, dan wordt de nodige continuïteit van de ondersteuning gegarandeerd.

Het systeem zal geleidelijk worden ingevoerd: eerst voor de nieuwe aanvragers en vervolgens via een omschakeling voor degenen die nu al een PAB hebben of reeds ondersteuning krijgen van een dienst of voorziening. Minister Vandeurzen benadrukt dat de persoon met een handicap zelf zal kunnen kiezen of hij dit budget in geldmiddelen zal krijgen, zoals in het huidige PAB, dan wel dat hij dit budget inzet in de dienst of voorziening van zijn keuze. Voor wie nu reeds ondersteuning krijgt van het VAPH, wordt sowieso continuïteit van de ondersteuning gegarandeerd.

Wat zal er intussen gebeuren?

Intussen wordt er echter niet stil gezeten. Zo is binnen het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap (VAPH) een Taskforce actief, die de omzetting naar de praktijk moet voorbereiden. Afgevaardigden van gebruikers, voorzieningen, werknemers en het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap, bereiden daartoe gezamenlijk de weg voor naar een praktische uitvoering. Zij klaren nu met behulp van experts uit wat bv. een goede grenswaarde kan zijn voor een basisondersteuningsbudget, hoe de budgetten zullen toegewezen worden, welk soort ondersteuning in aanmerking kan komen...

Wanneer een persoon met een handicap zelf de sturing in handen krijgt, krijgt hij ook de mogelijkheid om keuzes te maken over de ondersteuning die hij zelf wil. Dan moet er ook een aanbod zijn waaruit iemand kan kiezen en ook daar wordt al werk van gemaakt. In 2013 zijn 12 voorzieningen gestart binnen een kader dat hen toelaat hun diensten heel soepel aan te bieden. Het zijn de multifunctionele centra voor jongeren (MFC). Deze maand hebben 40 bijkomende voorzieningen een overeenkomst MFC met het VAPH ondertekend. Dit jaar starten ook nog eens 40 voorzieningen voor meerderjarigen in een gelijkaardig kader voor volwassenen (flexibel aanbod meerderjarigen - FAM). Deze ontwikkeling moet de voorzieningen de kans geven zich voor te bereiden op het nieuwe systeem. Met andere woorden: ook de sector is in beweging.

“Met al deze initiatieven krijgt het Perspectiefplan 2020 vandaag al vorm”, aldus minister Vandeurzen. Een andere manier van denken en doen, bij de gebruiker, de aanbieders en administratie is ingezet, zoveel is duidelijk. Minister Vandeurzen benadrukt dat het geen besparingsactie betreft, zoals sommigen vrezen: ook de volgende jaren moeten er blijvend bijkomende middelen voorzien worden, om de tekening, zoals in Perspectiefplan 2020 geschetst, volledig uit te voeren.

Personen met een handicap of hun familie, die vragen hebben over deze regeling kunnen terecht op de Vlaamse infolijn via het gratis telefoonnummer '1700'.